

Betænkning afgivet af Miljø- og Fødevareudvalget den 8. maj 2024

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om vandforsyning m.v. og lov om miljøbeskyttelse

(Måltrettet indsats for boringsnære beskyttelsesområder og forholdet til beskyttelseszonen på 25 m omkring vandboringer)

[af miljøministeren (Magnus Heunicke)]

1. Ændringsforslag

Enhedslistens medlemmer af udvalget har stillet 5 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Indstillinger

Et *flertal* i udvalget (S, V, DD, LA, M, KF og DF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* ved 3. behandling. Flertallet vil stemme imod de stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* i udvalget (SF, EL, RV og ALT) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Siumut, Inuit Ataqtigiit, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ved betækningsafgivelsen ikke medlemmer i udvalget og dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske bemærkninger i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

3. Politiske bemærkninger

Socialistisk Folkeparti

Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget bakker op om lovforslaget, men ærgrer sig over, hvor langsomt det går med at få beskyttet vores drikkevand.

Enhedslisten

Enhedslistens medlemmer af udvalget finder det glædeligt, at der nu endelig kommer fremdrift i beskyttelsen af danskernes drikkevand, og Enhedslisten bakker derfor op om lovforslaget.

Samtidig ærgrer Enhedslisten sig dog over det langsomme tempo i regeringens såkaldte akutplan og over, at regeringen med lovforslaget løber fra den politiske aftale om at indføre et generelt forbud mod at sprøjte i de boringsnære

områder (»Tillægsaftaletekst til Aftale om Pesticidstrategi 2017-2021«, regeringen.dk, den 11. januar 2019).

Enhedslisten bemærker også med undren, at Miljøministeriet allerede den 14. marts 2024, dvs. over 2 uger forud for førstebehandlingen af lovforslaget den 2. april 2024, sendte en bekendtgørelse i høring om fristerne for kommunernes beskyttelsesindsats, jf. ministerens svar på spørgsmål nr. 8 til lovforslaget. Det fremgår deraf, at regeringen allerede forud for de politiske drøftelser af lovforslaget i Folketinget og i strid med den indgåede politiske aftale havde lagt sig fast på den foreslåede ændring af lov om vandforsyning m.v. og lov om miljøbeskyttelse. EL betragter dette som et klart aftalebrud fra regeringens side.

Vores drikkevand er alvorligt truet: I 2023 var der pesticidfund i 51,8 pct. af de aktive boringer, og i 12,7 pct. var grænseværdierne overskredet. Samtidig blev der i 2022 og 2023 fundet pesticider i ca. 80 pct. af prøverne af det øvre grundvand, dvs. fremtidens drikkevand, og i 40 pct. af prøverne var indholdet over grænseværdien. EL mener, at alvorligheden af de mange pesticidfund i langt højere grad burde afspejles i indsatsens tempo.

Med det foreliggende lovforslag vil landbrug kunne fortsætte med at sprøjte giftstoffer oven på de boringsnære områder til og med høsten 2025, jf. ministerens svar på spørgsmål nr. 3 til lovforslaget, dvs. 3 år længere end aftalt i 2019.

Enhedslisten har derfor stillet ændringsforslag om, at et generelt sprøjteforbud i de boringsnære områder skal træde i kraft snarest muligt. EL noterer sig med ærgrelse, at regeringen ikke bakker op om ændringsforslaget, som er i overensstemmelse med den oprindelige politiske aftale.

Enhedslisten er grundlæggende uenig i regeringens omvendte tilgang til forureneren betaler-princippet, hvor regningen for, at forurenerne stopper med at forurene vores

drikkevand, væltes over på vandselskaberne og dermed forbrugerne, og for EL er det vigtigt, at når nu regeringen har valgt denne tilgang, så sikres det i det mindste at landbrug ikke overkompenseres.

Enhedslisten har derfor stillet et subsidiært ændringsforslag om, at der skal være forbud mod, at grundejere med landbrugsarealer i boringsnære beskyttelsesområder udtages eller udpeges som medlemmer af særlige taksationskommissioner og overtaksationskommissioner, med det formål at minimere risikoen for inhabilitet i kommissionerne, som vi har set i forbindelse med udmåling af erstatninger til minkehvervet.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af et *mindretal* (EL), tiltrådt af et *mindretal* (SF, RV og ALT):

Til titlen

1) Titlen affattes således:

»Forslag
til

»Lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse

(Måltrettet indsats for boringsnære beskyttelsesområder og forholdet til beskyttelseszonen på 25 m omkring vandboringer)«.

[Konsekvens af ændringsforslag nr. 2 og 4]

Til § 1

2) *Paragraffen* udgår.

[De foreslåede regler om at indgå aftaler om dyrkningspraksis eller andre restriktioner i arealanvendelsen udgår som konsekvens af ændringsforslag nr. 4]

Til § 2

3) I den under *nr. 1* foreslåede tilføjelse til § 21 b, stk. 2, udgår »§ 24 a, stk. 1, eller«.

[Konsekvens af ændringsforslag nr. 4]

Principal:

4) *Nr. 2-5* udgår, og i stedet indsættes:

»01. Efter § 21 c indsættes:

»§ 21 d. Inden for et boringsnært beskyttelsesområde, der er udpeget efter regler udstedt i medfør af § 11 a, stk. 1, nr. 6, i lov om vandforsyning m.v., må der ikke til erhvervsmæssigt formål anvendes pesticider.«

02. I § 110, stk. 1, nr. 1, indsættes efter »§ 21 c, stk. 1-3,«: »§ 21 d,«.

[Det foreslåede kommunale påbud eller forbud mod erhvervsmæssig anvendelse af pesticider inden for et boringsnært beskyttelsesområde udgår og erstattes af et nationalt

forbud, og der indsættes strafbestemmelse til den med ændringsforslaget foreslåede § 21 d]

Subsidiært:

5) I det under *nr. 4* foreslåede § 64 f, stk. 1, indsættes som 2. pkt.:

»Grundejere med landbrugsarealer i boringsnære beskyttelsesområder kan ikke udtages eller udpeges som medlemmer af særlige taksationskommissioner og overtaksationskommissioner.«

[Forbud mod, at grundejere med landbrugsarealer i boringsnære beskyttelsesområder udtages eller udpeges som medlemmer af særlige taksationskommissioner og overtaksationskommissioner]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Det foreslås at præcisere lovforslagets titel, som konsekvens af at der indføres et nationalt forbud mod erhvervsmæssig anvendelse af pesticider inden for boringsnære beskyttelsesområder, jf. ændringsforslag nr. 4, og at ændring af lov om vandforsyning m.v. derfor udgår, jf. ændringsforslag nr. 2. Lovforslagets titel vil således være »Forslag til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse (Forbud mod erhvervsmæssig anvendelse af pesticider og forholdet til beskyttelseszonen på 25 m omkring vandboringer)«.

Ændringsforslaget er således en konsekvens af ændringsforslag nr. 2 og 4.

Til nr. 2

Det foreslås, at den med § 1 i lovforslaget foreslåede § 13 f i lov om vandforsyning m.v. om at indgå aftaler om dyrkningsrestriktioner og andre restriktioner i arealanvendelsen i boringsnære beskyttelsesområder udgår.

Den foreslåede ændring er en konsekvens af, at der med ændringsforslag nr. 4 stilles forslag om et nationalt forbud, og der er derfor ikke længere et behov for at kunne indgå aftaler med det foreslåede indhold.

Til nr. 3

Den foreslåede ændring er en konsekvensændring, som følge af at den foreslåede § 24 a udgår, og som følge af at § 24 a derfor ikke skal indgå i den foreslåede ændring til § 21 b, stk. 2, jf. ændringsforslag nr. 4.

Til nr. 4

Den foreslåede ændring, hvorefter nr. 2-5 udgår, indebærer, at forslaget om kommunernes pligt til at udstede påbud og forbud mod erhvervsmæssig anvendelse af pesticider inden for boringsnære beskyttelsesområder udgår og erstattes af et nationalt forbud. Baggrunden for, at nr. 3-5 udgår, er konsekvensændringer, som følge af at den foreslåede § 24 a udgår.

Med ændringen under nr. 01 foreslås det, at der efter § 21 c indsættes § 21 d. Den foreslåede ændring indebærer, at der foreslås indsat en bestemmelse om, at der ikke til erhvervsmæssigt formål må anvendes pesticider inden for

boringsnære beskyttelsesområder der er udpeget efter regler udstedt i medfør af § 11 a, stk. 1, nr. 6, i lov om vandforsyning m.v.

Det vurderes, at det ikke på forhånd kan udelukkes, at det foreslåede nationale forbud kan ramme enkelte grundejere med en intensitet, så det kan få karakter af ekspropriation.

Det må bero på en konkret vurdering, om der i de enkelte tilfælde foreligger ekspropriation. Hvis der foreligger ekspropriation, vil den pågældende grundejer have krav på erstatning, jf. grundlovens § 73.

Den under nr. 02 foreslåede ændring indebærer, at der indsættes § 21 d i § 110, stk. 1, nr. 1, hvorefter overtrædelse af det foreslåede forbud mod erhvervsmæssig anvendelse af pesticider inden for boringsnære beskyttelsesområder straffes med bøde.

Til nr. 5

Efter den foreslåede § 64 f, stk. 1, kan transportministeren nedsætte en eller flere særlige taksationskommissioner og overtaksationskommissioner, som kan behandle klager over afgørelser, som er truffet af kommunalbestyrelsen i henhold til § 64 e, stk. 2. Transportministeren kan efter den foreslåede § 64 f, stk. 2, fastsætte nærmere regler om bl.a. disse kommissioners sammensætning. Som anført i bemærkningerne til lovforslaget vil sammensætningen af de særlige kommissioner skulle svare til sammensætningen af de eksisterende taksations- og overtaksationskommissioner, jf. vejlovens §§ 105 og 106.

Det foreslås at indsætte et nyt 2. pkt. i den foreslåede § 64 f, stk. 1, der fastsætter, at grundejere med landbrugsarealer i boringsnære beskyttelsesområder ikke kan udtages eller udpeges som medlemmer af sådanne særlige taksationskommissioner og overtaksationskommissioner. Forslaget skal udgøre et værn mod interessekollision.

Den foreslåede ændring vil indebære, at en formand for en nedsat særlig taksationskommission ikke vil kunne udtage en grundejer med landbrugsarealer i boringsnære beskyttelsesområder fra listen over de medlemmer, som kommunerne har udpeget efter vejlovens § 105, stk. 3, som medlem af kommissionen.

For så vidt angår nedsatte særlige overtaksationskommissioner, vil forslaget både indebære, at transportministeren ikke vil kunne udpege grundejere med landbrugsarealer i boringsnære beskyttelsesområder som faste medlemmer (med suppleant) af en sådan særlig overtaksationskommission, og at formanden for en særlig overtaksationskommission ikke vil kunne udtage en grundejer med landbrugsarealer i boringsnære beskyttelsesområder blandt de medlemmer af overtaksationskommissionerne, som kommunerne har udpeget efter vejlovens § 106, stk. 3, som medlem af kommissionen.

5. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 29. februar 2024 og var til 1. behandling den 2. april 2024. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Miljø- og Fødevarerudvalget.

Oversigt over lovforslagets sagsforløb og dokumenter

Lovforslaget og dokumenterne i forbindelse med udvalgsbehandlingen kan læses under lovforslaget på Folketingets hjemmeside www.ft.dk.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 3 møder.

Hørings svar

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring. Den 29. februar 2024 sendte miljøministeren høringssvarene og et høringsnotat til udvalget.

Bilag

Under udvalgsarbejdet er der omdelt 5 bilag på lovforslaget.

Spørgsmål

Udvalget har under udvalgsarbejdet stillet 14 spørgsmål til miljøministeren til skriftlig besvarelse, som ministeren har besvaret.

Anne Paulin (S) Kim Aas (S) Bjarne Laustsen (S) Camilla Fabricius (S) Tanja Larsson (S) Ida Auken (S) Kasper Roug (S)

Kris Jensen Skriver (S) Thomas Jensen (S) Erling Bonnesen (V) nfm. Torsten Schack Pedersen (V) Anni Matthiesen (V)

Hans Christian Schmidt (V) Charlotte Bagge Hansen (M) Karin Liltorp (M) Hans Kristian Skibby (DD) fmd.

Kristian Bøgsted (DD) Alexander Ryle (LA) Carsten Bach (LA) Mette Abildgaard (KF) Per Larsen (KF)

Kim Edberg Andersen (DD) Peter Kofod (DF) Carl Valentin (SF) Marianne Bigum (SF) Søren Egge Rasmussen (EL)

Trine Pertou Mach (EL) Katrine Robsøe (RV) Sascha Faxø (ALT)

Siumut, Inuit Ataqatigiit, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Socialdemokratiet (S)	50	Radikale Venstre (RV)	7
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	22	Dansk Folkeparti (DF)	7

Danmarksdemokraterne – Inger Støjberg (DD)	16	Alternativet (ALT)	5
Socialistisk Folkeparti (SF)	15	Siumut (SIU)	1
Liberal Alliance (LA)	15	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Moderaterne (M)	14	Sambandsflokkurin (SP)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	10	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Enhedslisten (EL)	9	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	5